

Projekt i egen klinik

Praksissygeplejersker overtager årskontroller for KOL-patienter

Det er meget nemmere end du tror

To praksis, to projekter og to forskellige indgange. Projekterne handlede om at lægge ansvaret for KOL-årskontrollerne over til praksissygeplejerskerne. Og det er gået over al forventning. Patienterne er trygge og tilfredse. Sygeplejerskerne trives med større fagligt ansvar. Pejlemærkerne i processen har været tid, tilrettelæggelse og timing. Projektmidler har gjort det muligt at få tiden til det.

Af journalist Mi Storm

"Det kræver tid, planlægning og opfølgning. Og vilje. Det kommer ikke af sig selv i en travl hverdag," konstaterer praktiserende læge Bolaji Balslev indledende.

Tid, sparring, opfølgning og mere tid er gennemgående parametre for begge projekter.

Lægerne Robert & Bolaji Balslev på Østerbro og Lægerne i Holte Midtpunkt gennemførte hver især i efteråret 2019 "et mindre projekt i egen klinik" med KEU-midler, men med samme formål.

I OK2018 blev der aftalt en udvidelse i opgavevaretagelsen i almen praksis for KOL- og diabetespatienter. Det betød, at mange læger besluttede, at KOL-patienternes årskontroller sagtens kan varetages af praksissygeplejerskerne.

De to klinikker har haft lidt forskellige tilgange til deres projekter, da de er organiseret forskelligt, men resultatet er det samme: Gennem øget fokus, ensretning og optimering har man opnået at kunne varetage patientbehandling af høj kvalitet for flere KOL-patienter.

Både læger, sygeplejersker og patienter giver udtryk for, at de er glade for ændringen. Det giver lægerne mere tid til andre patienter, sygeplejerskerne

oplever at kunne følge patienterne til dørs, og patienterne får et bedre individuelt forløb.

KOL-patienterne går under radaren

"Vores KOL-patienter putter sig, og de mener, at der er andre, som har det værre end dem. Derfor behøver de ikke tage vores tid. Samtidig kan lungefunktionsundersøgelserne være hårde, ubehagelige og anstrengende," siger sygeplejerske Trine Normann fra Holte-klinikken.

"Vores andre kroniske patientgrupper kommer pligtskyldigt til de indkaldte årskontroller, fx diabetikere, vores patienter med forhøjet blodtryk, som gerne kommer og får målt blodtrykket, taget blodprøver osv. Mens vi ikke ser vores KOL-patienter i samme grad," fortæller læge Camilla Lund Borch fra Lægerne i Holte Midtpunkt, og fortsætter:

"Det kompliceres også af, at KOL-patienterne typisk har en lang række andre sygdomme,

Læge
Camilla
Lund Borch

Læge
Bolaji Balslev

så det kan være forskelligt, hvor i systemet de er kodet.”

”Det er ærgerligt, hvis vi ikke ser KOL-patienterne, for de har individuelle sygdomsoplevelser og behov. Hvis vi ikke ser dem, så har vi heller ikke mulighed for at justere og finde den bedste mulighed, for det behøver fx ikke være den samme device, som de har brugt i årevis,” siger Bolaji Balslev.

Første step:

På jagt efter KOL-patienterne

Begge praksis satte et opsporingsarbejde i gang, hvor alle KOL-patienter blev trukket ud af journalsystemet på diagnosen.

”Som det første fik vi fundet dem, der ikke kom til årskontrol. For det andet fandt vi frem til dem, der var blevet fejlkodet med en forkert kode i tidens løb. Ved nogle spurgte vi os selv: Har patienten virkelig KOL? Dem, hvor vi kunne svare: Det kan vi ikke se på nogen måde, fik vi slettet. Vi fik virkelig ryddet op. Ikke at vi havde sjustet, men fejlkoder kan jo opstå,” forklarer Camila Lund Borch.

Andet step:

Planlægning og proces

”Vi gjorde Ann til tovholder, og sendte hende på kurser. Når hun kom tilbage holdt hun oplæg og videregav, hvad hun havde lært, og det gav os andre noget. For KOL-behandlingen er jo bare en del af alle de mange forskellige behandlinger, vi står med,” fortæller Bolaji Balslev.

Bolaji understreger, at det er vigtigt at få planlagt interne møder og lægge det i kalenderen. De lavede også en ny, fælles instruks, fordi det var vigtigt, at alle gjorde det på den samme måde nu, hvor ansvaret for årskontrollerne var lagt over på sygeplejersken. En af uddannelseslægerne tog sig af at illustrere arbejdsgangene og processerne. Bolaji understreger, at det er vigtigt med klare kompetenceafgrænsninger, så både

læger og sygeplejerske kan være trygge.

Hos Lægerne i Holte Midtpunkt har de deres egen model, når de igangsætter nye projekter, den såkaldte ”sommerhusmodel”. Den betyder i al sin enkelthed, at klinikken lukker og alle tager væk i et sommerhus. De har kun gode erfaringer med at starte et nyt projekt op på den måde – både fagligt og socialt.

”Vi udarbejder powerpoints over alle mulige aspekter på, hvad der skal laves, milepæle og cases, som vi kigger på sammen med diverse programmer og forløbsplaner. Efterfølgende har vi taget det op på vores personalemøder hver 14. dag, hvor vi har taget cases fra virkeligheden op for at se, om der er noget vi skulle have justeret og rettet til. I starten var det et punkt ved alle personalemøder, nu gør vi det, når det er relevant,” fortæller Camilla.

”Vi tre sygeplejersker sparrer med hinanden, og det er en stor styrke. Det kan bare være en lille ting, som fx måden at spørge på, noget der har virket godt osv., men vi er gode til at dele det med hinanden,” siger Trine Normann.

Tredje step:

Implementering

Implementeringen er sket løbende i begge klinikker. Det er sket, når det har været tid for næste årskontrol.

”Når KOL-patienterne har ringet for at bestille tid, har vi sagt, at de skulle ind til os. Vi har ringet til dem, som ikke selv har bestilt tid. Det har været stille og roligt, og der er ingen patienter, som har undret sig over, at de nu skal ind til os sygeplejersker i stedet for lægen, hvis altså ikke der er de store ændringer,” fortæller Trine Normann.

Heller ikke Østerbro-klinikken har oplevet, at patienterne var utilfredse med, at de ikke længere skal til årskontrol hos deres læge men hos sygeplejersken.

Læringen er: At det er nemmere og bedre

”Det er da klart, at som læge mister man lidt kontrol og føling, når al årskontrollen går til sygeplejerskerne. Vi taler stort set ikke med vores patienter om KOL længere. Vi er

Sygeplejerske
Trine Normann

Lægerne i Holte Midtpunkt

helt ude af loopet, men vi har jo dygtige sygeplejersker. På personalemøderne tager vi cases op, og af og til stikker en af sygeplejerskerne hovedet ind til mig og spørger, hvis der er et eller andet, de er i tvivl om," under streger Camilla Lund Borch, og fortsætter:

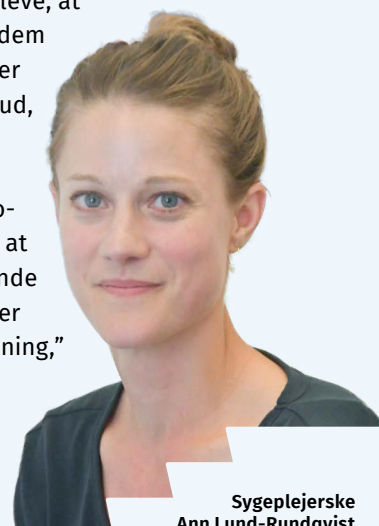
"Jeg vil påstå, at vi giver vores patienter god service ved at overlade dem til sygeplejerskerne, så vi kan bruge tid på andre. Forleden fangede Trine en KOL-patient, som vi måske ellers ikke havde fanget. En patient havde store vejtrækningsproblemer, men

vi kunne ikke øge dosis. Trine kører ud til den ældre dame og får hende til at vise, hvad hun gør. Det viste sig helt banalt, at patienten ikke kunne trykke devicen i bund pga. gigt."

"Jeg synes, at KOL-patienterne er en spændende gruppe. Det er positivt at opleve, at man kan gøre en forskel for dem ved at have en god dialog. Der er mange muligheder og tilbud, som kan hjælpe dem i deres hverdag. Det handler i bund og grund om at skabe relationer til sårbare patienter ved at spørge ind på en anerkendende måde og støtte dem. Det giver så meget sygeplejefaglig mening," konkluderer Ann Lund-Rundqvist.

"Gennem nudging prøver vi at skubbe vores KOL-patienter i den rigtige retning. Vi har elastik til at behandle individuelt og ikke blot følge en skabelon slavisk. Det større ansvar udvikler mig som sygeplejerske," understreger Trine Normann.

"Vi har en holistisk tilgang til vores patienter. Det er jo det vi som almen praksis kan. Til jer, som ikke er kommet i gang med at uddelegere mere ansvar til jeres praksispersonale: Kast jer ud i det. Det er ikke spor svært. Vi flytter store, komplekse problemer relativt hurtigt," fastslår Camilla Lund Borch.

Sygeplejerske Ann Lund-Rundqvist

Fra patientens bord

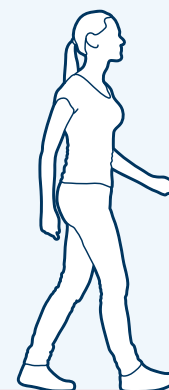
Jan Tiedgen er patient hos primært Robert Balslev, og han lider af KOL. Han er 72 år, pensionist, og har det, generelt nogenlunde med sin KOL. Jeg fanger ham på en af de bedre dage - nogle dage kan han ikke tale, så det kan høres - det er en af bivirkningerne ved den medicin, han får.

"Jeg har altid passet mine årskontroller, selvom jeg synes, at det hverken er sjovt eller behageligt at få målt sin lungefunktion, men Ann gør det jo ikke for at genere mig," siger Jan Tiedgen.

Han har lært at indrette sig efter sin sygdom, og som han siger, han har jo tid til at tage den tid, det fx tager ham at gå op ad trapperne. Han holder sig i gang, for det skal man jo. Han holdt selv op med ryge, inden nogen bad ham om det.

Han har ikke tænkt over, at det er Ann, der nu tager sig af årskontrollen. Det har hun jo hele tiden gjort, mener han, da det er hende, som har lavet lungefunktionsundersøgelsen. Han har heller ikke tænkt over, at han tidligere fik svar på forundersøgelsen hos Robert.

"Jeg er meget tilfreds med den behandling og hjælp, jeg får. Så er det lige meget, om det er Robert eller Ann, eller en af de andre, jeg møder, fortæller han".

Kort om

Lægerne Robert og Bolaji Balslev på Østerbro

Patientsammensætningen (3.200) består af en god blanding af det typiske Østerbrosegment og af ydre Østerbros arbejderkvarter. Alderssammensætning er blandet.

Formål med projektet: At klæde sygeplejersken på til at være tovholder på vores KOL-patienters forløb i klinikken og fokus på patienter med komorbiditet samt opsporing af KOL-patienter i vores population.

Erfaring med projektet: Selvom vi havde gode ting at forholde os til, såsom artikler og vejledning fra DSAM med arbejdsheets, var det alligevel meget krævende at få det omsat til enkle procedurer, som er forståelige for alle, der skal bruge dem.

Vores instruks er nu færdig, og det er blevet til en mappe på ni sider. Alle løse papirer er udryddet, og de bibeholdte er opdateret. Alle opgaver er klart fordelt i klinikken. Planen er lagt for, hvordan patienter gradvist overgår til sygeplejerske. Hvis man er interesseret i at se instruksen, kan Bolaji Balslev kontaktes.

Drives af ægteparret Robert og Bolaji Balslev siden 2010

Derudover er tilknyttet:

- 1-2 uddannelseslæger
- sygeplejerske Ann Lund-Rundqvist
- 1-2 medicinstuderende tager sig af reception, telefon og laboratorie

Kort om

Lægerne i Holte Midtpunkt

Patientsammensætningen (3.700) består af mange ældre. Klinikken har dobbelt så mange ældre end nabopraksis, fordi der er elevator.

Formål med projektet: At opkvalificere vores tre sygeplejersker til at kunne overtage vores KOL-årskontroller.

Erfaring med projektet: Vi har med projektet opnået, at vores tre sygeplejersker nu egenhændig kan varetage årskontroller hos vores KOL-patienter. En afledt sidegevinst hos os har været, at sygeplejerskerne nu har lettere ved også at vejlede overstående patienter over telefonen. Sygeplejerskerne har i øvrigt fået en større arbejdsglæde. Endnu en sidegevinst er, at vi er blevet OBS på fejlkoder – også på andre diagnoser.

Bliver drevet som kompagniskab af lægerne Ida Bjerrum Bach og Camilla Lund Borch. Ida begyndte med delepraksis i 2005, og i 2016 blev Camilla kompagnon.

Derudover er tilknyttet tre deltids-sygeplejersker, som har selvstændige konsultationer og passer receptionen:

- Lis Englund
- Christina Læby Bailey
- Trine Normann